

Till berörd remissinstans

Bekämpa våldet och främja en ny supporterkultur kring idrotten

Stadsledningskontoret får i uppdrag att lägga fram en plan med åtgärder som skapar trygghet och stävjar våldet kring idrottsevenemang i Stockholm

Detta gäller remissvar på "Bekämpa våldet och främja en ny supporterkultur kring idrotten (Stadsledningskontoret får i uppdrag att lägga fram en plan med åtgärder som skapar trygghet och stävjar våldet kring idrottsevenemang i Stockholm)"

Dnr: 328 4938/2007

Remisstiden sträcker sig till den 20 december 2009, vilket vi ber er respektera. Om det av några skäl inte är möjligt för er att inkomma med svar inom utsatt tid måste en kontakt tas med den för ärendet ansvariga personen på roteln.

Ansvarig handläggare/borgarrådssekreterare på Kultur- och idrottsroteln är slkeje, tfn 29205.

Remissvar skickas till:

- Kultur- och idrottsroteln i **digital form (word/excel)**. Ange KS:s diarienummer som namn på ärenderubrik. Ex: KS 314-331-2004
- KF/KS kansli i **pappersform**.

Adresserna är följande:

Rotelns e-post: RVIII-remissvar (GroupWise) eller
RVIII-remissvar@stadshuset.stockholm.se

KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 STOCKHOLM

Med vänliga hälsningar
Kultur- och idrottsroteln

Remitteringsmapp

Ärende: Bekämpa våldet och främja en ny supporterkultur kring idrotten (Stadsledningskontoret får i uppdrag att lägga fram en plan med åtgärder som skapar trygghet och stävjar våldet kring idrottsevenemang i Stockholm)

Inkom till KF/KS kansli den 20090218

Behandling i övrigt:

För yttrande senast: 20 december 2009

Stadsdelsnämnderna

Bromma

Hägersten-Liljeholmen
Kungsholmen

Facknämnderna

Idrottsnämnden

Brand- och räddningsnämnden
Socialtjänst- och
arbetsmarknadsnämnden

Övriga

Stockholms stadshus AB
(SGA)

Kommunstyrelsen

Utdrag ur protokoll nr 19 fört vid kommunstyrelsens sammanträde onsdagen den 7 november 2007 kl 15.30 - 15.40.

Justerat den 14 november 2007 Anslaget den 15 november 2007

Kristina Axén Olin
Carin Jämtin
Ann-Katrin Åslund

§ 13

Bekämpa våldet och främja en ny supporterkultur kring idrotten

Dnr 328-3975/2007

Kommunstyrelsen behandlade ett ärende om att Stockholms stad tar initiativet till ett samlat grepp för att bekämpa våldet och främja en ny supporterkultur kring idrotten.

Borgarrådet Sjöstedt (fp) hade redovisat ärendet i **promemoria 2007:184**.

Yrkanden

Bifall yrkades till borgarrådsberedningens förslag.

Stefan Nilsson (mp) yrkade bifall till miljöpartiets reservation i borgarrådsberedningen som redovisas i promemoria 2007:184.

Vid propositioner på dessa yrkanden beslöt kommunstyrelsen utan omröstning bifalla borgarrådsberedningens förslag.

Beslut

Kommunstyrelsen beslöt följande.

1. En utredning tillsätts inom stadsledningskontoret som får i uppdrag att lägga fram en plan med åtgärder som skapar trygghet och stävjar våldet kring idrottsevenemang i Stockholm.
2. En politisk styrgrupp under idrottsborgarrådet ska leda arbetet.

Reservation

Stefan Nilsson (mp) hänvisade till sitt yrkande.

Särskilt uttalande

Borgarrådet Livh (v) hänvisade till vänsterpartiets särskilda uttalande i borgarrådsberedningen som redovisas i promemoria 2007:184.

Vid protokollet
Anette Otteborn

PM 2007: RVIII (Dnr 328-3975/2007)

Bekämpa våldet och främja en ny supporterkultur kring idrotten

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. En utredning tillsätts inom stadsledningskontoret som får i uppdrag att lägga fram en plan med åtgärder som skapar trygghet och stävjar våldet kring idrottsevenemang i Stockholm.
2. En politisk styrgrupp under idrottsborgarrådet ska leda arbetet.

Föredragande borgarrådet Madeleine Sjöstedt anför följande.

Ärendet

De senaste åren har det idrottsanknutna våldet ökat i Stockholmsområdet. Stockholms stad, de andra kommunerna i området, klubbarna, polisen och samhällets övriga aktörer behöver ta ett samlat grepp för att säkra tryggheten kring idrotten och stävja våldet. Av denna anledning har borgarrådet Sjöstedt tagit initiativ till att Stockholms stad tar ett samlat grepp för att lösa problemet.

Mina synpunkter

Den 24 september 2007 genomfördes det sista ordinarie Stockholmsderbyt i årets allsvenska. Matchen spelades som vanligt på Råsunda i Solna. Dagarna före matchen inträffade flera allvarliga incidenter mot båda lagen. Stämningen i medierna och på Internet inför matchen var uppskruvad och hotfull. Före, under och efter matchen var polisinsatsen omfattande. Men trots det var stämningen våldsamt på flera ställen i Stockholmsområdet; i Kungsträdgården, i kollektivtrafiken och runt omkring arenan.

Så här har det varit kring varje fotbollsderby och många andra matcher de senaste åren, och även ishockeyn har drabbats av denna destruktiva supporterkultur där män använder idrotten som förevändning för att slåss. Centrala element i kulturen är överdriven alkoholkonsumtion, hotfullt och könsförnedrande språkbruk, våld och förakt för motståndarlaget. Detta dränker alla de positiva värden som idrotten också står för, och som är motivet till att vi för en politik som gör att fler stockholmare idrottar och motionerar, och att fler och större idrottsevenemang genomförs i Stockholm. Klubbarna och supporterföreningarna har ett stort ansvar för situationen, och måste vara ledande i arbetet med att skapa en trygg och trevlig miljö kring sina egna evenemang.

Men det idrottsanknutna våldet håller sig inte bara till och kring arenorna vid match. De senaste åren har det dessutom spridit sig långt utanför evenemangen. Det är inte ovanligt att klubbarnas så kallade firmor stämmer träff för att slåss helt oberoende av om det är match. Medlemmarna i firmorna är dessutom ofta omyndiga ungdomar, och firmorna är rekryteringsbas för annan kriminalitet och drogmissbruk.

Våldet och skadegörelsen medför också stora kostnader för enskilda medborgare, för polisen och för kommunerna i Stockholmsområdet.

De större klubbarna i Stockholmsområdet arbetar sedan länge tillsammans med flera offentliga aktörer för att förhindra våldet. Samarbetet med Fotbollsalliansen, Stockholmsalliansen, supporterpolisen och fältassistenterna är angeläget och har givit många positiva resultat. Klubbarnas initiativ under hösten att själva övervaka sina supporterklacker genom att använda arenornas kameror är också ett viktigt steg i rätt riktning.

Men arbetet har inte varit tillräckligt framgångsrikt. Och med tanke på de omfattande investeringarna i idrotts- och evenemangsanläggningar i Stockholmsområdet de kommande åren, måste tryggheten kring idrotten förstärkas. Idrottsinvesteringarna i Stockholmsområdet måste leda till en ny supporterkultur.

Det behövs nu en sammanhållen plan med åtgärder för att säkra tryggheten kring och på de enskilda idrottsevenemangen, men som också inkluderar problematiken med firmorna och kriminaliteten som dessa för med sig. Arbetet med denna plan ska göras i samarbete med de andra berörda kommunerna, offentliga aktörerna och klubbarna. Målet med planen ska vara att skapa en trygg och positiv stämning på och omkring idrottsevenemang i Stockholmsområdet, och stävja hela det idrottsanknutna våldet. En politisk styrgrupp under idrottsborgarrådet bör leda arbetet.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. En utredning tillsätts inom stadsledningskontoret som får i uppdrag att lägga fram en plan med åtgärder som skapar trygghet och stävjar våldet kring idrottsevenemang i Stockholm.
2. En politisk styrgrupp under idrottsborgarrådet ska leda arbetet.

Stockholm den 11 oktober 2007

MADELEINE SJÖSTEDT

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. i huvudsak bifalla borgarrådets förslag
2. följande synpunkter ska beaktas i direktiv till styrgruppen:

Att bekämpa våldet kring supporterkulturen är viktigt. Åtgärderna behöver fokusera på de sociala aspekterna i supportervåldet, det vill säga machokulturen och könsroller, i det här fallet den destruktiva kopplingen mellan män och våld. Det är viktigt att idrottsföreningarna tar arbetet kring jämställdhet och antidiskriminering på allvar. Inte minst hbt-frågorna är osynliga i idrottsföreningarna, vilket speglas i exempelvis språkbruket på och utanför planen.

I arbetet med att bekämpa våldet och främja en ny supporterkultur har idrottsföreningarna en nyckelroll, i och med sina relationer med supporterklubbarna. Därför är en nära dialog med idrottsföreningarna central för ett framgångsrikt arbete.

Stockholm stad är den huvudsakliga bidragsgivaren till idrottsrörelsen i Stockholm och har ett stort inflytande på idrotts- och friluftsföreningar, dels ekonomiskt men också genom tilldelning av tider i idrottsanläggningar. Det borde vara självklart att idrottsföreningarna kan visa ett aktivt arbete mot diskriminering, inklusive sexuell läggning, för att beviljas bidrag eller bli tilldelad anläggningstid av Stockholms stad. Detta arbete bör också inkludera supporterklubbarna.

I samband med Stockholm Pride föreslog Miljöpartiet att föreningar måste redovisa hur de aktivt jobbar med antidiskrimineringsfrågor, något som även idrottsborgarrådet anammade. Nu finns goda möjligheter att implementera förslaget i verkligheten och vi ser fram emot ett samarbete kring frågan.

I ärendet framgår inte hur styrgruppen ska vara sammansatt. Det är viktigt att den politiska förankringen är så bred som möjligt samt att någon eller några personer som har kunskap om supporterkultur ingår.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Att tillsätta en utredning som har till uppgift att framlägga en plan med åtgärder som skapar trygghet och stävjar våldet kring idrottsevenemang i Stockholm är bra. För att utredningen ska bli verkningsfull krävs det dock att supporterkulturen inte studeras som ett enskilt fenomen utan som en del av ett större samhällsproblem. Som det mycket riktigt påpekas i promemorian är det till övervägande del unga män och pojkar som är en del av den destruktiva supporterkulturen. Med en högerallians vid makten ser vi att just denna grupp av ungdomar och unga vuxna får allt mindre meningsfullt att göra på fritiden. Alkoholfria mötesplatser som exempelvis fritidsgårdar finns snart inte längre och det offentliga utrymmet blir överhuvudtaget mindre då centrumanläggningar privatiseras.

Den nuvarande borgerliga alliansens förslag till budget för 2008 innehåller en nedskärning på 10,8 miljoner kronor inom idrottens område. Vidare tänker man överlåta driften av sammanlagt tio idrottsanläggningar genom avknoppning eller upphandling. Trots att mycket blivit bättre är det fortfarande stora klass- och könsskillnader i fysisk aktivitet bland barn och ungdomar i Stockholm. För att komma till bukt med supportervåldet krävs det naturligtvis en annan politik. I vänsterpartiets förslag till budget för 2008 görs inga nedskärningar på idrottens område.

Idrotten har ett oerhört stort ansvar för de värderingar den står för. Som folkrörelse håller den inte bara på med idrott. Det finns en tendens till ovilja eller oförmåga inom idrottsrörelsen till att se att det finns en heteronormativitet och att personer med annan sexuell läggning – homo- och bisexuella - riskerar att stötas bort. Vi kan alla ta del av idrottsledares offentliga uttalanden som tydligt talar för att det behövs ett genomgripande arbete för att välkomna alla, vilket är vår övertygelse att idrottsrörelsen egentligen vill. Den negativa supporterkulturen handlar bland annat om detta. Utöver överdriven alkoholkonsumtion är kulturen bärare av en förvriden och perverterad mansbild som tar sig uttryck i könsförnedrande språkbruk och homofobi.

Handläggare: Stefan Prucha
Telefon: 08-508 290 27

Till
Kommunstyrelsen

Bekämpa våldet och främja en ny supporterkultur kring idrotten

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar följande

1. Kartläggning och plan för att skapa trygghet och stävja våldet kring idrottsevenemang i Stockholm godkänns.
2. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att avtala med Storstockholms brandförsvarsförbund avseende överföring av ansvar för Program Supporter till idrottsnämnden

Irene Svenonius
Stadsdirektör

Staffan Ingvarsson
Stabschef

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade den 7 november 2007 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att genomföra en utredning och lägga fram en plan med åtgärder som skapar trygghet och stävjar våldet kring idrottsevenemang i Stockholm.

Sammanfattning

I tjänsteutlåtandet redovisas vad som idag görs inom det område som allmänt benämns idrottsrelaterad huliganism. Denna företeelse är nästan uteslutande kopplad till fotboll. Viss huliganism har dock i mindre omfattning förekommit i anslutning till annan idrottsverksamhet och då ishockey och bandy.

I tjänsteutlåtandet beskrivs också den firmakultur som oftast är upphov till våld och andra ordningsstörningar som kan ske före, under eller efter matcher. I tjänsteutlåtandet redovisas också ett antal åtgärder – både kortsiktiga och långsiktiga – vilka syftar till att motverka olika former av ordningsstörningar i anslutning till fotbollsmatcher.

Huliganism är i grunden ett socialt problem. För att stävja den krävs att det långsiktiga arbetet som idag bedrivs av olika myndigheter och ideella föreningar fortsätter och utvecklas.

Stadsledningskontoret anser att mycket av det arbete som idag bedrivs av myndigheter och föreningar till övervägande del är ändamålsenlig.

Insatserna från myndigheter och det civila samhället måste dock synkroniseras effektivare. Stadsledningskontoret föreslår att ansvaret för samordningen flyttas till idrottsförvaltningen som har breda och fortlöpande kontakter med idrottsrörelsen.

För att skapa trygghet och stävja det konkreta problemet med våldet kring specifika idrottsevenemang i Stockholm anser stadsledningskontoret att större krav ska ställas på fotbollsklubbarna. Idag finns redan de verktyg som behövs för detta. Ny lagstiftning från och med 1 april 2009 kommer också att förbättra möjligheterna att vidta konkreta åtgärder.

Ärendet

Detta ärende har utarbetats inom stadsledningskontorets stab i samråd med idrottsförvaltningen.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

De senaste åren har det idrottsanknutna våldet ökat i Stockholmsområdet, men också i övriga Sverige. Stockholms stad, andra berörda kommuner i området, klubbarna, polisen och samhällets övriga aktörer behöver ta ett samlat grepp för att säkra tryggheten kring idrotten och stävja våld eller annan ordningsstörning.

Supportervåldet har bidragit till att färre människor väljer att följa sitt favoritlag på plats på läktaren. Fotbollsklubbarnas publiksnitt är lägre än föregående år.

Klubbarna och supporterföreningarna har ett stort ansvar för situationen, och det är de som måste vara ledande i arbetet med att skapa en trygg och trevlig miljö kring sina egna evenemang.

Men det idrottsanknutna våldet håller sig inte bara till och kring arenorna vid match. De senaste åren har det dessutom spridit sig långt utanför evenemangen. Det är inte ovanligt att klubbarnas så kallade firmor stämmer träff för att slåss helt oberoende av om det är match. Dessa slagsmål sker då på helt andra platser än i anslutning till idrottsarenor.

Våldet och skadegörelsen medför också stora kostnader för enskilda medborgare, för polisen och för Stockholms stad.

De större klubbarna i Stockholmsområdet arbetar sedan länge tillsammans med flera offentliga aktörer för att förhindra våldet. Samarbetet med Fotbollsalliansen, Stockholmsalliansen, supporterpolisen och fältassistenterna är angeläget och har gett många positiva resultat. Klubbarnas initiativ att själva övervaka sina supporterklackar genom att använda arenornas kameror är också ett viktigt steg i rätt riktning.

Men arbetet har tyvärr hittills inte varit tillräckligt framgångsrikt. Med tanke på de omfattande investeringarna i idrotts- och evenemangsanläggningar i Stockholmsområdet de kommande åren, måste tryggheten kring idrotten förstärkas. Idrottsinvesteringarna i Stockholmsområdet måste leda till en ny positiv supporterkultur.

Definition av fotbollsrelaterad huliganism

Vid sidan av de mer generella ordningsstörningar som kan uppstå där ett stort antal människor samlas förekommer en rad fotbollsrelaterade ordningsstörningar. De problem som ingår i begreppet fotbollsrelaterade ordningsstörningar kan främst vara:

- Alkohol- och narkotikapåverkade personer
- Pyroteknik
- Inkastande av föremål på plan
- Planinvasioner
- Bråk inne/utanför arenan
- Bråk på väg till och från match
- Organiserade bråk mellan firmor (nätverk av risksupportrar)
- Hot och trakasserier mot olika aktörer inom fotbollen

Svensk firmakultur

De större klubbarna i Sverige har firmor och detta tycks vara en ökande företeelse. Risksupportrarna eller "grabbarna" som de kallar sig i firmorna, är ofta unga män mellan 15 och 30 år som tillsammans aktivt söker konfrontationer med andra likasinnade grupper. Våldet kan sägas vara organiserat i den bemärkelsen att kontakt, oftast via mobiltelefon, tas mellan de rivaliserande grupperna och dag, tid, plats och numerär bestäms. I bland klär sig firmamedlemmarna i olika färger eller har armbindlar eller liknande för att inte blanda ihop motståndarna med den egna gruppen under ett slagsmål. Många gånger sker så kallad "samling" dagen före en match. En samling kan sägas vara ett organiserat slagsmål mellan två firmor eller att en firma samlas på en pub innan matchen. Matchdagarna har dock hittills varit det största problemet och trenden går mot att våldet ökar vid arenorna och i dess omedelbara närhet

Firmamedlemmarna ser sig som en sorts elitsupportrar och medlemskapet i en firma är ett sätt att leva. Ordet *medlem* är något missvisande då man inte passivt blir medlem i en firma utan måste kvalificera sig och "visa sig lojal mot sina kamrater när det brakar loss". Firmamedlemmarna pratar ofta i termer som att fotbollsarenan är "manlighetens sista bastion". Machokulturen är extremt central inom dessa grupperingar och våldet är en del av detta.

En jämförelse kan göras mellan firmorna och den organiserade brottsligheten i den meningen att medlemmarna har olika funktioner i nätverket, även om de kan vara outtalade – någon har kontakt med övriga firmor, någon skaffar narkotika, någon är IT-ansvarig och så vidare. Många gånger videofilmas slagsmålet och läggs ut på internet. Slagsmålen kommenteras också flitigt på respektive firmas hemsida. Filmerna kan ses på bland annat www.youtube.com

Babyfirmor

På senare år har det utvecklats en ny företeelse inom firmakulturen, så kallade babyfirmor. De består av risksupportrar som är under 18 år och inte kommer in på krogarna där de äldre supportrarna oftast brukar samlas före och efter match, vilket gör att det sker en naturlig separering från de äldre. De slåss ofta för att bevisa vad de går för inför de äldre, i en del av en slags trappstegsprocess där man kvalificerar sig till nästa steg. Motsvarande kvalificering finns hos de kriminella mc-gängen.

En del av de ungdomar som regelbundet befinner sig i en supporterklack upplever inte matcherna enbart som punktarrangemang. En stor del av deras liv kretsar

kring detta och det anses kunna bidra till en flykt från en egen problemfylld tillvaro.

Ungdomarna i babyfirmorna som gör sig kända att delta i ordningsstörningar i samband med fotboll är ofta kända av de lokala sociala och polisiära myndigheterna i sina respektive bostadsområden enligt Program Supporter.

Mönstret är detsamma som för de vanliga firmorna, de går på samling och möter upp likasinnade på bestämda platser. Babyfirmornas slagsmål kan i många fall vara grövre, till exempel kan det förekomma vapen. Platserna för sammandrabbningar varierar, det kan vara i en förort, innerstaden, arenaområdet, en kranskommun eller någon annan stad i landet i samband med att klubbens lag spelar bortamatch.

Kartläggning av dagens arbete för att stävja det idrottsanknutna våldet

Sedan många år tillbaka bedriver idrottsklubbar och ideella föreningar verksamheter för att stävja huliganism och uppmuntra en sund supporterkultur. Några av de större klubbarna i Allsvenskan har i dag program som syftar till att påverka supportrarnas attityd och värderingar när det gäller uppträdandet på och kring arenorna. Det preventiva syftet är att öka individens anknytning till ett mer positivt nätverk och stärka individens självkontroll. Några exempel på den typen av åtgärder är:

AIK-stilen - Älska AIK varsamt

Programmet är ett förebyggande program som även riktar in sig på supportrar som hamnat eller riskerar att hamna snett i supporterskapet. Programmet samarbetar med Solna stad. Fältassistenter och besöker alla sjätteklassare i Solna och föreläser om kamratskap och rätt vägval (www.aikfotboll.se).

Stockholmsalliansen

Stockholmsalliansen är ett samarbete mellan AIK, Djurgårdens IF och Hammarby IF. Sedan år 1991 har alliansen engagerat sig i arbetet med och kring de olika supportergrupperingarna. Staden genom idrottsnämnden lämnar ett årligt bidrag till alliansen. Detta bidrag uppgår nu till 325 000. Även Solna stad stöttar alliansen med bidrag. Arbetet genomförs i samarbete med Stockholms stad, olika myndigheter och idrottsorganisationer.

Fotbollsalliansen

Tillsammans med Fryshuset arbetar i dag Fotbollsalliansen för att främja ett positivt supporterskap. En av grundtankarna är att förhindra ungdomar från att

söka sig till de så kallade firmorna. Målet med föreläsningsskampanjen är att nå samtliga högstadieskolor i Stockholms stad. Vid varje föreläsningstillfälle är allsvenska fotbollsspelare från de tre klubbarna inbjudna. Fotbollsalliansens strävan är att skapa ett alternativ för eleverna och visa dem att en supporter inte behöver använda våld för att betraktas som tillräckligt hängiven. Vidare betonar Fotbollsalliansen att supportrarna har en viktig roll i fotbollsvärlden inte minst för klubbarna som de håller på. De tre klubbarna med Stockholms anknytning AIK, Djurgården och Hammarby är delaktiga i Fotbollsalliansens arbete med att stödja en sund supporterkultur.

Utöver skolföreläsningar erbjuder Fotbollsalliansen stöd till föräldrar och till idrottsföreningar. (www.fryshuset.se).

Ge rasismen rött kort

Detta projekt är ett exempel på en svensk fotbollsgemensam kampanj som startades i förebyggande syfte för att förhindra att rasismen växer sig stark på läktarna. Rasismen har tyvärr inte bara visat sig på internationell nivå, utan också långt ner i det svenska seriespelet och även inom vår ungdomsfotboll. (www.svenskfotboll.se). Kampanjen innebär till exempel att en banderoll med ett antirasistiskt budskap visas på innerplan. Publiken och spelarna får större pappersark med logon "Ge rasismen rött kort" och vid spelarpresentationen håller alla spelare upp pappret. Lagkaptenerna ska också vid spelarpresentationen på innerplan läsa upp ett budskap om antirasism (www.svenskfotboll.se).

Program Supporter

Program Supporter är ett nätverk av fältarbetare från Stockholms stadsdelar och några kranskommuner. Målet är bland annat att förhindra nyrekrytering till negativt supporterbeteende och minska det destruktiva beteendet på och omkring idrottsevenemang.

Program Supporter arbetar både med socialt förebyggande fältarbete och med gängbearbetning. Det unika med Program Supporter är att fältassistenterna arbetar över stadsdelsgränserna genom att följa "sina" ungdomar in till arenorna. I samband med matchtillfällena möter fältassistenterna i Program Supporter upp och samtalar med ungdomar som avvisats från arenan under pågående match på grund av olämpligt uppförande. Fältassistenterna tar kontakt med de ungdomar som finns kvar utanför arenan under pågående match, för att ta reda på varför de dröjer sig kvar utan biljett. De avstyr också konflikter ungdomar emellan och lotsar dem till och från arenaområdet när det är stökigt. Tillsammans med socialjouren tar fältassistenterna i Program Supporter hand om berusade ungdomar och kontaktar

föräldrarna eller vårdnadshavare. Räddningstjänsten i Stockholm har huvudansvar för verksamheten.

Klocktornet

Klocktornet är en del av Djurgårdsandan och syftar till att stärka relationerna mellan supportrar, medlemmar i Järnkaminerna och Djurgården Fotboll. Lokalerna ska vara en daglig mötesplats där spelare, kanslipersonal, ledare och supportrar på ett naturligt sätt kan träffas och umgås. Genom verksamheten i Klocktornet vill klubben skapa möjligheten att knyta många ungdomar till klubben eller hjälpa till med vägledning (www.dif.se).

AIK Stilen Norra

AIK Stilen Norra är en grupp bestående av vuxna som närvarar vid AIK:s hemmamatcher. Syftet är att skapa trygghet och relationer med unga supportrar på och utanför Råsunda. Gruppen rör sig utanför Råsunda 1–2 timmar före matchstart och ungefär en timme efter avslutad match. Under matchen är de utspridda på den norra läktaren. Meningen är inte att AIK Stilen Norra ska ersätta polis, ordningsvakter eller publikvärdar utan finnas för att skapa förutsättningar för goda relationer till supportrarna (www.aikfotboll.se).

Ny lagstiftning

Idag finns en lag om tillträdesförbud vid idrottsevenemang där idrottsklubben som arrangerar ett evenemang har rätt att neka individer tillträde. I syfte att stärka skyddet mot brottslighet under idrottsarrangemang, och för att öka säkerheten vid dessa arrangemang föreslår regeringen ändringar i lagen. Ändringarna i lagen om tillträdesförbud innebär bl.a. att en polismyndighet får anmäla behov av tillträdesförbud till åklagaren. Härigenom kompletteras den initiativrätt som i dag enbart tillkommer idrottsorganisationer.

Vidare införs i lagen om tillträdesförbud en möjlighet för åklagaren att i brådskande situationer meddela interimistiska (tillfälliga) tillträdesförbud. Om det kan antas att ett interimistiskt tillträdesförbud kommer att meddelas, är den som stör ordningen eller äventyrar säkerheten vid ett idrottsarrangemang skyldig att på tillsägelse av polisman följa med till förhör.

I ordningslagen införs ett nytt kapitel med särskilda bestämmelser om ordning och säkerhet vid idrottsarrangemang på idrottsanläggningar. Enligt detta kapitel är det förbjudet att obehörigen beträda spelplanen och att kasta in föremål på spelplanen. Vidare är det förbjudet att inneha eller använda pyrotekniska varor på en

idrottsanläggning när ett idrottsarrangemang anordnas där. Ändringarna träder i kraft den 1 april 2009.

Tävlingsbestämmelser

Förutom spelregler på planen är fotbollsklubbarna underställda tävlingsbestämmelser som Svenska fotbollförbundet har fastställt. I dessa stipuleras bland annat att:

- Arrangerande och gästande förening är ansvarig för sina respektive spelares, ledares och supportrars uppförande i samband med och under match.
- Arrangerande förening är skyldig att informera publiken om vilka ordningsregler som gäller i samband med och under match. Dessutom ska arrangören se till att det råder god ordning bland publiken och vidta åtgärder för att skydda funktionärer och spelare för eventuella övergrepp.
- Föreningarna är skyldiga att identifiera och stänga av sina respektive ordningsstörande supportrar genom så kallad arrangörsavstängning och/eller att ansöka om tillträdesförbud annan och så vidare

Om en förening bryter upprättad överenskommelse eller på annat sätt visar brister i sitt arrangemangsansvar kan föreningen åläggas att betala en straffavgift om högst 25 000 kronor till SvFF. Likaså om en klubbs supportrar under eller i anslutning till match inom arenan avfyrat raketer eller antänt andra pyrotekniska pjäser, kastat föremål som medfört personskada eller inneburit fara för personskada, olovligen beträtt spelplanen och därmed skapat ordningsstörning kan klubben åläggas att betala en straffavgift om högst 25 000 kronor och dessutom upp till 500 000 kronor i böter till SvFF.

Övriga påföljder för klubbarna kan innebära att

- en eller flera matcher spelas på annan arena än föreningens ordinarie hemmaplan
- en eller flera matcher spelas inför tomma läktare
- en eller flera av föreningens hemma- och/eller bortamatcher ska spelas med en eller flera för åskådare stängda läktarsektioner och/eller
- att en förening åläggs att sätta upp nät eller annat skydd framför läktarsektion.

Stadsledningskontoret konstaterar att både existerande och kommande lagstiftning samt fotbollförbundets tävlingsbestämmelser ger klubbarna utrymme att vidta åtgärder mot åskådare som sätter våldet framför fotbollen.

Förslag på åtgärder

Stadsledningskontoret anser att mycket av det arbete som idag bedrivs av myndigheter och föreningar är ändamålsenligt. Stor vikt läggs vid långsiktiga aktiviteter genom dialog och tidiga insatser förändra den negativa supporterulturen.

Stadsledningskontoret anser att insatserna från myndigheter och det civila samhället måste synkroniseras effektivare. En uppsjö av sammanslutningar, idrottsföreningar och myndigheter jobbar med huliganproblematiken men det saknas en tydlig styrning.

Idag har Storstockholms brandförsvär huvudansvaret för att driva Program Supporter och därmed samordna Stockholms stads insatser med andra aktörer. Stadsledningskontoret anser att ansvaret bör flyttas till idrottsnämnden som har breda och fortlöpande kontakter med idrottsrörelsen.

Inriktningen på det fortsatta arbetet med att uppnå en långsiktig sund supporterkultur ska ske genom nära samarbete med myndigheter, idrottsrörelsen och frivilligorganisationer, men med en tydligare synkronisering och projektledning.

Idrottsnämnden är även i vissa fall fastighetsägare till arenorna och kan därmed genom hyres - eller upplåtelseavtal ställa krav på klubbarna att krafttag ska tas mot huliganism. Idrottsnämnden bör även samordna stadens arbete som fastighetsägare i de fall andra förvaltningar eller bolag är hyresvärdar i syfte att staden agerar samfällt.

Huliganism är i grunden ett socialt problem. För att stävja den krävs att det långsiktiga arbete som idag bedrivs av olika myndigheter och ideella föreningar fortsätter och utvecklas.

För att skapa trygghet och stävja det konkreta problemet med våldet kring specifika idrottsevenemang i Stockholm anser stadsledningskontoret att större krav ska ställas på fotbollsklubbarna. Det är klubbarna som ansvarar för ordning vid sina evenemang. De måste tydligt visa att de inte tolererar huliganism. Redan idag finns redan de verktyg som behövs för detta. Ny lagstiftning från och med 1 april 2009 kommer sannolikt också att förbättra möjligheterna att vidta konkreta åtgärder.

Det är viktigt att Stockholms stad sänder tydliga signaler till fotbollsklubbarna att vi inte tolererar våld och en otrygg miljö på våra anläggningar eller på anläggningar som används av idrottsföreningar som direkt eller indirekt får ekonomiskt stöd av Stockholms stad.

Följande åtgärder föreslår stadsledningskontoret att staden genom Program Supporter ska verka för att genomföra tillsammans och i dialog med berörda idrottsföreningar.

Kortsiktiga åtgärder

1. Utöver själva idrotten kan positiva arrangemang genomföras utanför och inne på arenan i syfte att minska den aggressiva stämningen och att få åskådare att komma tidigare till arenan. På detta sätt undviks långa köer vilket skapar utrymme för en noggrannare visitering
2. Inför en senaste ankomsttid till arenan i syfte att skapa utrymme för en noggrannare visitering.
3. Var tydlig med att inte acceptera påtaglig onykterhet eller drogpåverkan vid insläppet.
4. Förlägg alla högriskmatcher under tidig dagtid på helger.
5. Utöka samarbetet med lokaltrafiken för att snabbt få bort åskådare från området runt arenan så att polisen kan koncentrera sig på de ordningsstörande supporterna.
6. Fortlöpande översyn av den tekniska utrustningen för kameraövervakningen på arenorna i syfte att säkerställa identifiering.

Långsiktiga åtgärder

1. De olika aktörerna – arrangerande klubbar, supporterklubbarna, staden som arenaägare, polisen och andra berörda utarbetar tillsammans strategier för samverkan där det framgår vem som ansvarar för vad och vem som ska besluta och göra vad.
2. Staden, polisen och klubbarna ska göra fortlöpande översyner av anläggningarna i syfte att öka säkerheten och minimera riskerna för våld och inträngning på spelplanerna.

3. Vid derbyn och högriskmatcher bör det övervägas om det endast ska finnas sittplatser på anläggningarna.
4. Klubbarna och polisen samverkar fortlöpande med utbildning för de ordningsvakter som arbetar i samband med fotbollsmatcher.
5. Staden fortsätter att ekonomiskt stötta klubbarna i deras arbete med att skapa och stärka den positiva supporterkulturen.

Det behövs en sammanhållen strategi med åtgärder för att säkra tryggheten kring och på de enskilda idrottsevenemangen, men som också inkluderar problematiken med firmorna och kriminaliteten som dessa för med sig.

Arbetet med denna strategi ska göras i samarbete med de andra berörda kommunerna, offentliga aktörerna och klubbarna. Målet med strategin ska vara att skapa en trygg och positiv stämning på och omkring idrottsevenemang i Stockholmsområdet, och stävja hela det idrottsanknutna våldet.

Stadsledningskontoret anser att detta arbete ska ledas av Idrottsnämnden. I och med att ansvaret för Program Supporter idag åvilar det nybildade Storstockholms brandförsvaret bör en diskussion upptas med dem för att föra ansvaret till idrottsnämnden.